

Gemeente Haarlem, afdeling Data Informatie en Analyse (DIA)

Digipanel Haarlem

Een fietspont naar Spaarndam?

Achtergrond van het onderzoek

De gemeente Haarlem wil graag bijdragen aan een hoogwaardig netwerk voor recreatieve fietsers in en om de stad. In dat streven past mogelijk het voornemen van recreatieschap Spaarnwoude om in het seizoen een pontje voor fietsers te laten varen tussen Schoterog en Spaarndam. Via een enquête onder het Digipanel wil de gemeente inzicht krijgen in het draagvlak voor het in de vaart brengen van zo'n pontje.

Het onderzoek onder het Digipanel vond plaats in de periode 15 tot en met 28 maart 2016. Het eerste deel van de vragenlijst ging over meeuwenoverlast, een onderwerp waarover een aparte rapportage verschijnt.

Aan de enquête werkten 1.636 leden van het Digipanel mee. De respons komt hiermee uit op 46%.

Samenstelling respons

Het Digipanel bestaat uit Haarlemmers die zich vrijwillig hebben aangemeld om regelmatig aan korte enquêtes van de gemeente mee te werken. In het panel zijn jonge Haarlemmers (18-24 jaar en in mindere mate 25-34 jaar) ondervertegenwoordigd. Oververtegenwoordigd zijn 55-64-jarigen en 65+-ers.

Dit is belangrijk om te weten omdat panelleden in de leeftijdsgroepen 55-64 jaar en 65+ vaker recreatief op de fiets stappen dan 25-34 jarigen. Het percentage fietsers in het panel zal daardoor hoger zijn dan onder de werkelijke Haarlemse bevolking. De leeftijdsgroep 18-24 jaar kent in het Digipanel een te spaarzame vertegenwoordiging om uitspraken over te doen.

De stadsdelen zijn wel naar rato in het panel vertegenwoordigd.

Met de kanttekening over de leeftijdsgroepen als terzijde geven de uitkomsten van dit onderzoek bruikbare indicaties. Dit met de aantekening dat het inzicht geeft in het voorgenomen gebruik van een voorziening die er nog niet is. Het onderzoek geeft dan ook geen antwoord op de vraag of panelleden hun voornemen in daadwerkelijk gebruik van het pontje omzetten.

Andere kanttekening: rond Spaarndam toeren ook veel fietsers van buiten de stad. Zij kwamen in dit onderzoek niet aan bod.

betrouwbaarheid

Wanneer de rapportage over een verschil spreekt dan gaat het om een verschil dat met 95% betrouwbaarheid is getoetst. Dat wil zeggen: dat met 95% zekerheid kan worden gezegd dat het verschil niet op toeval berust. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om verschillen op basis van leeftijd en het stadsdeel waar het panellid woont.

'Open' vragen

De gemeente heeft het onderzoek willen gebruiken om de Haarlemmer zelf aan het woord te laten. Daarom bevatte de enquête naast 'gesloten' vragen met alleen voorgeselecteerde antwoordmogelijkheden, ook enkele 'open' vragen. Bij een 'open' vraag mogen de geënquêteerden zelf een antwoord formuleren.

De rapportage geeft een beknopte beschrijving van de uitkomsten op de 'open' vragen. Daarnaast heeft de opdrachtgever een Excel-bestand ontvangen met per vraag een gerubriceerd overzicht van alle reacties.

Begrippen

- Recreatieve fietsers: in de rapportage zijn dat panelleden die in het seizoen (april-september) minimaal één keer per maand een fietstocht maken in de omgeving van Haarlem.
- Regelmatige fietsers: in de rapportage zijn dat panelleden die in het seizoen (april-september) minimaal één keer in de twee weken een fietstocht maken in de omgeving van Haarlem.
- Potentiële gebruikers van het pontje: panelleden die in enquête hebben aangegeven dat ze zeker of waarschijnlijk gebruik zullen maken van het pontje tussen Spaarndam en Schoterog.

Recreatieve en regelmatige fietsers

Acht van de tien leden van het Digipanel maken tijdens het seizoen wel eens een recreatieve fietstocht in de omgeving van Haarlem. Het fietsseizoen omvat de periode april-september.

Als recreatieve fietsers gelden degenen die minstens één keer per maand op de fiets stappen. Deze groep omvat bijna 70% van de respondenten. Iets meer dan de helft van de respondenten maakt minimaal 1 keer in de weken een fietstocht en geldt daarom als regelmatige fietser.

Onder ouderen (65+) bevindt zich een groter aandeel regelmatige fietsers dan in de leeftijdsgroepen 25-34 jaar en 35-44 jaar.

Bestemmingen

Recreatieve fietsers rijden van tien gebieden het meest in de Duinen, Bloemendaal, Zandvoort en Spaarndoude. Zo toeren zes van de tien regelmatig door de duinen en doet een derde dat een enkele keer.

Het minst fietsen Haarlemse recreatieve fietsers in het Amsterdamse Bos (inclusief Amstelveen) en de Zaanstreek. Het deel van Haarlem waar panelleden wonen is van invloed op de gebieden in de omgeving waar zij fietsen.

Spaarndam

Bij 77% van de recreatieve fietsers ligt Spaarndam wel eens op de route. Fietsers uit de stadsdelen Noord en Oost toeren bovengemiddeld vaak door het dorp.

Van de recreatieve fietsers die wel eens in Spaarndam komen, doen zes van de tien dat één keer per maand of minder. Meest genoemde frequentie (door 42%): 1 keer per maand.

De afstand vormt veruit het grootste struikelblok voor recreatieve fietsers om niet naar Spaarndam te toeren. Zij geven onder meer aan dat het te ver is.

Schoterog

Vier van de tien recreatieve fietsers in het panel komen met hun rijwiel wel eens in Schoterog, de uiterste Noordpunt van de Waarderpolder. Bijna driekwart van hen komt er 1 keer per maand of minder.

Gevraagd naar de reden om niet op Schoterog te komen, vormen drie motieven de boventoon. Recreatieve fietsers noemen de onbekendheid met dit gebied het meest, gevolgd door de onaantrekkelijkheid van het gebied en de route (bedrijventerrein). Ook geven relatief veel fietsers aan dat Schoterog niet op een of hun (vaste) fietsroute ligt.

Pontje

Het recreatieschap Spaarndoude overweegt in de zomermaanden een pontje voor fietsers te laten varen tussen Schoterog en Spaarndam vv.

Iets meer dan een kwart van de recreatieve fietsers in het panel denkt het pontje zeker te gaan gebruiken en 4 op de 10 denkt dat waarschijnlijk te gaan doen.

Twee van de tien fietsers die het pontje zeker denken te gebruiken, verwachten minstens 1 keer per week mee te varen. Nog eens een kwart denkt dat 1 keer per 2 weken te doen en een derde 1 keer per maand.

Bijna de helft van de potentiële gebruikers (zeker of vaak) verwacht het pontje in beide richtingen te nemen. Een derde denkt vooral of uitsluitend in 1 van beide richtingen mee te varen.

Vier van de tien potentiële gebruikers willen hoogstens tien minuten wachten totdat ze met het pontje kunnen meevaren en een derde stelt een maximum van een kwartier.

3 Frequentie recreatieve fietstochten rond Haarlem

Recreatieve fietsers en regelmatige fietsers

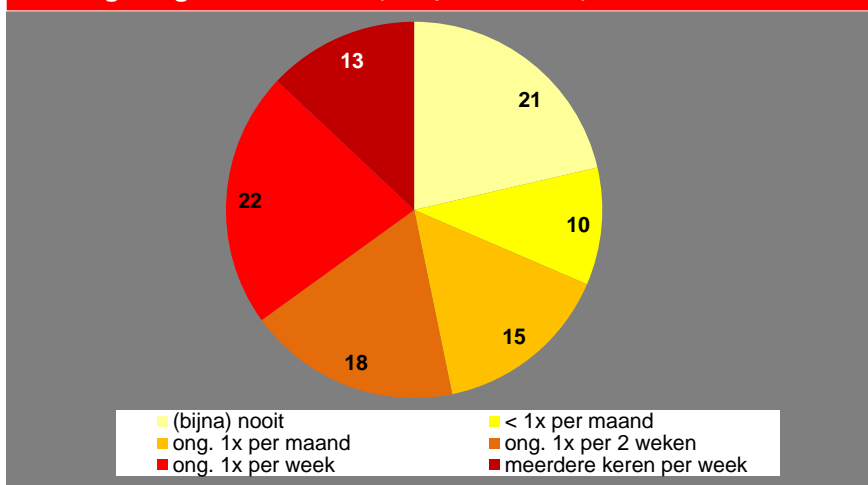
De gemeente draagt graag bij aan een hoogwaardig netwerk aan routes voor recreatieve fietsers in en om Haarlem. Daarom wil de gemeente weten in hoeverre panelleden in het seizoen, de periode april-september, recreatieve fietstochten in de omgeving van de stad maken. Onder recreatieve fietstochten verstaat de gemeente zowel toeren als wielrennen.

Zeven van de tien panelleden maken minstens 1 keer per maand een recreatieve fietstocht rondom Haarlem. In dit onderzoek gelden zij als recreatieve fietsers. Iets meer dan de helft (53%) valt te zien als een regelmatige recreatieve fietser. Regelmatig wil zeggen: minstens 1 keer per twee weken.

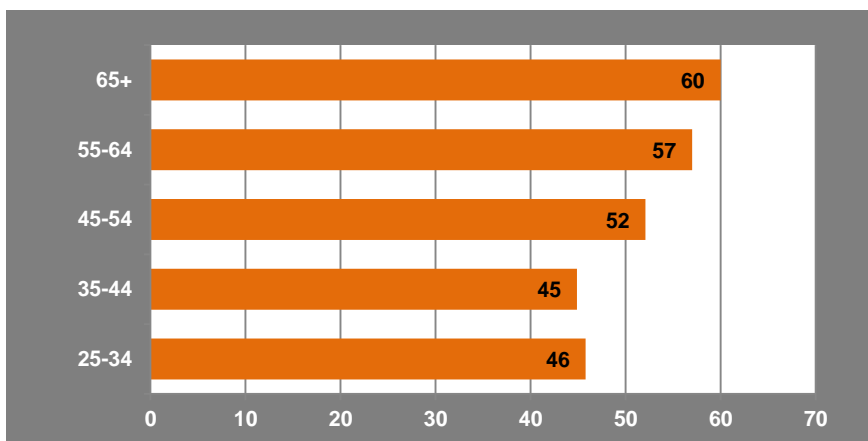
Groepen regelmatige recreatieve fietsers

Onder 65+-ers bevinden zich meer recreatieve fietsers dan in de leeftijdsgroepen 25-34 en 35-44 jaar: 60% tegen rond 45%. Ook onder 55-64 jarigen is het aandeel regelmatige recreatieve fietsers groter dan bij de 35-44 jarigen.

Frequentie recreatieve fietstochten in periode april-september in de omgeving van Haarlem? (in % panel, n=1.651)

% regelmatige recreatieve fietsers (minimaal 1x per 2 weken), naar leeftijd

4 Bestemmingen recreatieve fietstochten

De duinen het meest in trek

Recreatieve fietsers mochten van 10 gebieden in de omgeving van Haarlem aangeven hoe vaak zij daar tijdens hun tochten in het seizoen komen. Deze groep omvat 68% van het panel.

Zes van de tien van de tien recreatieve fietsers komen regelmatig in de duinen bij Haarlem - de Kennemerduinen en rond de Waterleidingduinen. Daarnaast fietst een derde er een enkele keer.

Andere bestemmingen die relatief vaak onderdeel van een recreatieve fietstocht vormen zijn: Bloemendaal, Zandvoort, Spaarnwoude en Heemstede. Het minst vaak toeren de panelleden in Amstelveen/Amsterdamse Bos en de Zaanstreek. Zo'n 2% komt er regelmatig en rond 15% een enkele keer.

Bovengenoemde cijfers gaan over 68% van het panel, de mensen die minstens 1 keer per maand in de omgeving van Haarlem fietsen. De 60% die regelmatig in de duinen fietst, omvat dus 41% van het hele panel (60% van 68%= 41%).

Waar panelleden wonen, bepaalt in zekere mate waar ze fietsen.

Noord

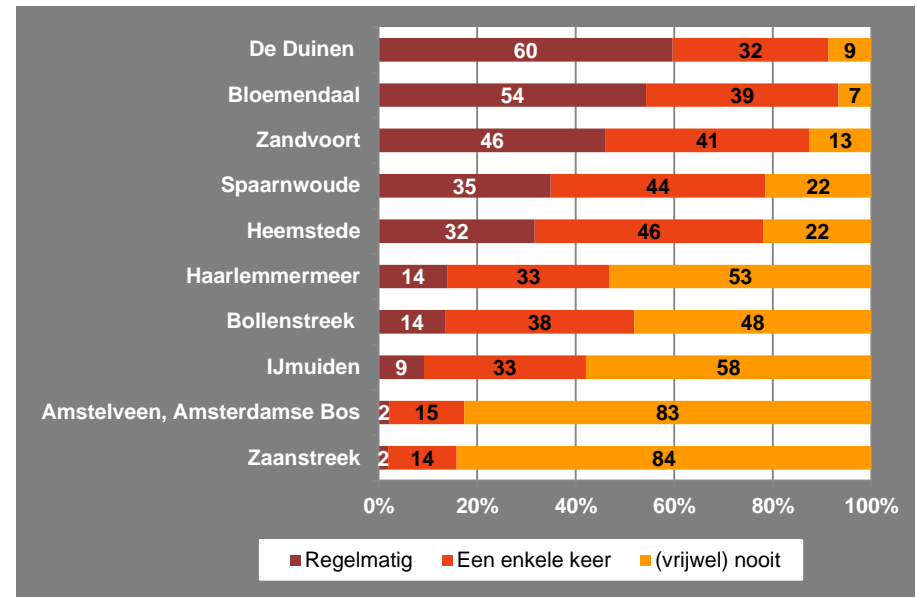
- Fietsende panelleden uit Noord rijden bovengemiddeld vaak regelmatig in de duinen en Spaarnwoude. Vaker dan Schalkwijkers komen ze met hun tweewieler in IJmuiden en Bloemendaal (en in laatstgenoemde gemeente vaker dan recreatieve fietsers uit Oost).
- Minder vaak dan gemiddeld fietsen ze in Heemstede en Zandvoort.

Schalkwijk

- Een bovengemiddeld groot aandeel van de recreatieve fietsende panelleden uit Schalkwijk, rijdt met zijn fiets regelmatig in Haarlemmermeer en Heemstede.

Frequentie recreatief fietsen in tien gebieden

(in % recreatieve fietsers, min. 1 keer per maand, n=1.084 – 1.122)

Zuid-West

- Fietsende panelleden uit Zuid-West toeren vaker dan collega-fietsers uit Oost en Noord in Zandvoort. Minder vaak dan gemiddeld rijden zij door Spaarnwoude.

Oost

- Bovengemiddeld vaak komen fietsers uit Oost in Spaarnwoude. In Haarlemmermeer toeren zij vaker dan panelleden uit Noord en Zuid-West. Minder vaak dan gemiddeld rijden zij door de duinen en minder vaak dan panelleden uit Zuid-West door Zandvoort.

Centrum

- De mate waarin panelleden uit het Centrum naar de verschillende gebieden in de omgeving rijden, loopt in de pas met het stedelijk gemiddelde.

5 Wel eens met de fiets in Spaarndam?

Driekwart van de fietsers komt er wel eens

Ruim driekwart van de recreatieve fietsers in het panel (77%) toert hierbij minstens 1 keer per maand door Spaarndam. Deze scores zijn exclusief een kleine groep Spaarndammers binnen het panel.

Bij fietsers uit Noord en Oost ligt Spaarndam bovengemiddeld vaak op de route. Omgekeerd is dat bij fietsers uit Zuid-West. Verder geven oudere fietsers (65+) vaker dan de doorsnee recreatieve fietser aan dat zij tijdens hun fietstochten Spaarndam aandoen. Andersom is dat bij de 25-34 jarigen.

60% komt hooguit eens per maand

Van de panelleden die recreatief fietsen en daarbij wel eens in Spaarndam komen, doet een meerderheid van 60% dat dorp maximaal 1 keer per maand aan. Dat is inclusief de grootste groep van 42% die 1 keer per maand door Spaarndam fietst.

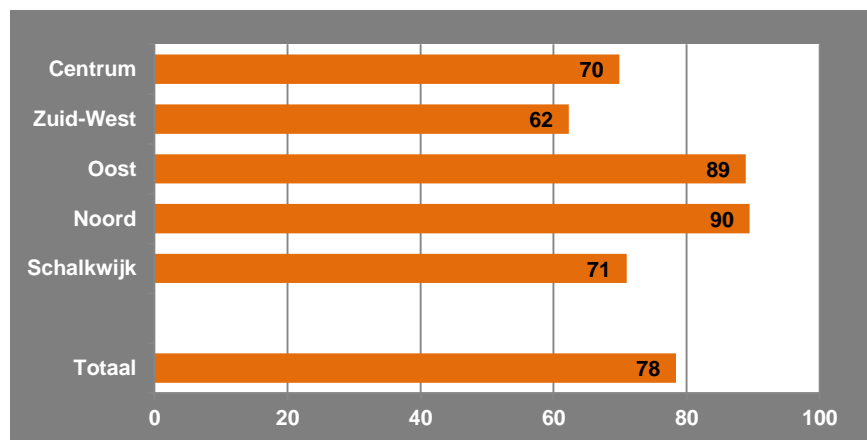
Nog eens 20% komt ongeveer 2x per maand in Spaarndam. De resterende 20% fietst vaker door het dorp, waarvan twee derde 3 of 4 keer. Deze 20% komt overeen met 10% van het hele panel.

Afstand als voornaamste struikelblok

Voor fietsers die niet door Spaarndam toeren vormt de afstand het grootste struikelblok om naar dat dorp te fietsen: 20 fietsers zeggen dat Spaarndam te ver weg ligt van zijn woning. Daarnaast geven 15 ondervraagden liever de voorkeur aan een andere route, zoals door de duinen.

Zo'n 15 geënquêteerden mijden Spaarndam vanuit negatieve overwegingen als verkeersveiligheid, drukte, de onaantrekkelijke route of dat men Spaarndam en omgeving niet aantrekkelijk vindt.

% recreatieve fietsers dat wel eens met de fiets in Spaarndam komt, naar stadsdeel

Aantal keer per maand met de fiets in Spaarndam

in recreatieve fietsers dat wel eens in Spaarndam fietst (in %, n=823)

	Abs.	In %
< 1x per 2 maanden	83	10
1x per 2 maanden	66	8
1x per maand	346	42
1-2x per maand	19	2
2x per maand	146	18
2-3x per maand	9	1
3x per maand	50	6
4x per maand	49	7
5 tm 9x keer per maand	31	4
10x per maand	19	2
TOTAAL	823	100

6 Wel eens met de fiets in Schoterog?

40% van de recreatieve fietsers komt er wel eens

Schoterog vormt de uiterste noordpunt van de Waarderpolder, die voornamelijk dienst doet als Haarlems enige grote bedrijventerrein. Bij vier van de tien recreatieve fietsers ligt Schoterog wel eens op de route. Anders gezegd is dat bij ruim een kwart van alle panelleden.

Recreatieve fietsers uit Noord komen bovengemiddeld vaak op Schoterog. Het tegenovergestelde geldt voor fietsers uit Zuid-West.

Driekwart komt hooguit eens per maand

Van de recreatieve fietsers die tijdens hun tochten wel eens op Schoterog komen rijdt een meerderheid van 72% daar 1 keer per maand of minder (de helft 1 keer per maand en 22% minder dan 1 keer per maand).

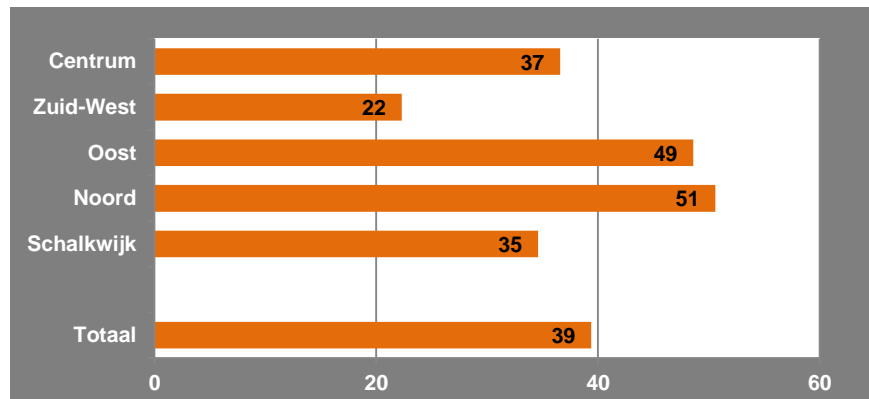
Nog eens 13% komt ongeveer 2x per maand op Schoterog. De resterende 14% fietst er vaker, deze groep frequente bezoekers omvat 4% van het panel.

Afstand als voornaamste struikelblok

Fietsers die niet op Schoterog komen mochten aangeven waarom zij dat niet doen. Dat leverde 314 reacties op. Drie argumenten domineren:

- Onbekendheid vormt de meest genoemde reden om Schoterog te mijden: 82 geënquêteerden zeggen het gebied niet te kennen of niet te weten hoe je er komt of niet te weten dat je er met de fiets kunt komen.
- Verder zeggen 73 ondervraagden aan de route onaantrekkelijk, niet leuk of lelijk te vinden. Een deel rijdt liever niet leuk over een bedrijventerrein.
- 66 enquêtedeelnemers komen niet op Schoterog omdat het niet op een fietsroute of op hun vaste fietsroute ligt
- Precies half zo groot (33) is de groep die niet op Schoterog fietst omdat het niet op een doorgaande route ligt, maar aan een doodlopend pad.

% fietsers (minimaal 1x per maand), dat wel eens met de fiets in Schoterog komt

Aantal keer per maand met de fiets in Spaarndam

in panel dat minstens 1x per maand fietst en in Schoterog komt (in %, n=445)

	Abs.	In %
< 1x per 2 maanden	45	10
1x per 2 maanden	34	8
< 1x per maand	20	4
1x per maand	224	50
1-2x per maand	4	1
2x per maand	58	13
2-3x per maand	7	2
3x per maand	12	3
4x per maand	22	5
5 tm 9x keer per maand	11	2
10x per maand of meer	8	2
TOTAAL	445	100

27% zegt pont zeker te willen gebruiken

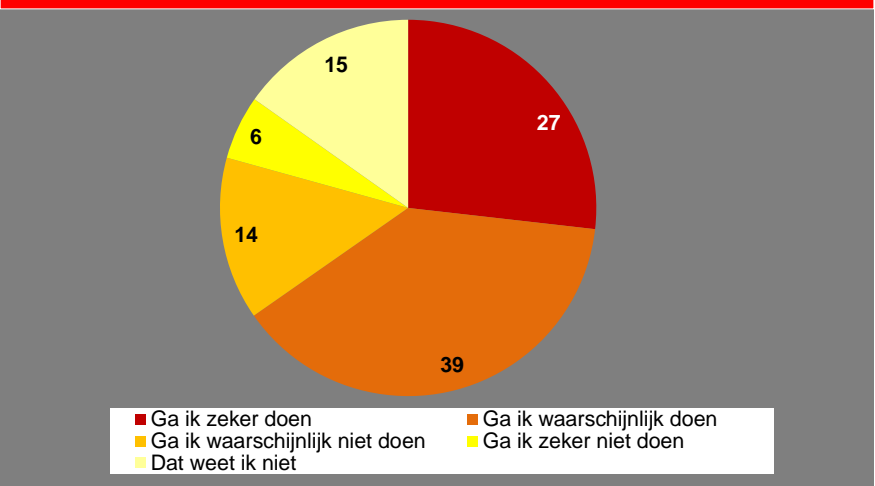
Het Recreatieschap Spaarnwoude overweegt om in de zomermaanden een pontje te laten varen tussen Spaarndam (Fort Zuid) en Schoterog. Deelnemers aan het Digipanel kregen tijdens de enquête een kaartje te zien met de beoogde vaarroute. Vervolgens mochten zij aangeven of zij tijdens hun recreatieve fietsroutes gebruik zouden maken van dit pontje.

Twee derde van de recreatieve fietsers lijkt iets voor het beoogde pontje te voelen: 27% verwacht het pontje zeker te zullen gebruiken en 4 op de 10 denkt dat waarschijnlijk te zullen doen. Overigens: 27% staat gelijk aan 19% van het totale panel, dus inclusief de niet-fietsers.

Groepen binnen het panel

- Het stadsdeel waar panelleden wonen, lijkt niet van invloed op het voorgenomen gebruik van het pontje. En dat terwijl zowel Schoterog als Spaarndam bovengemiddeld veel fietsers uit Noord en Oost trekt.
- Leeftijd speelt wel een rol. Een derde van de fietsende 55-64-jarigen en 65+-ers verwacht zeker gebruik te maken van het pontje tegen een kleiner aandeel van de jongeren – 25-34 jaar (13%) en 35-44 jaar en 45-54 jaar (19 à 20%).
- Onder degenen die nu al bij Schoterog of Spaarndam toeren is de animo voor het pontje groter dan onder fietsers die dat nog niet doen: 41% versus 13% verwacht het pontje zeker te gaan gebruiken.

Zou u tijdens recreatieve fietstochten gebruik maken van pontje tussen Spaarndam en Schoterog? (in % fietsers in panel, n=1.114)

8 Frequentie en richting gebruik van pontje

1 op de 10 wil minstens 1 keer per week meevaren

1 op de 10 recreatieve fietsers die het pontje zeker of waarschijnlijk verwachten te gebruiken denkt dat 1 keer per week of vaker te zullen doen. En nog eens een derde verwacht 1 keer in de twee weken mee te varen.

Recreatieve fietsers die het pontje zeker denken te gebruiken, verwachten dat ook met een hogere frequentie te gaan doen dan fietsers die het pontje waarschijnlijk denken te gebruiken. Bij de 'zekere gebruikers' denkt 20% minstens 1 keer per week mee te varen, onder 'waarschijnlijke gebruikers' geldt dat voor 3%.

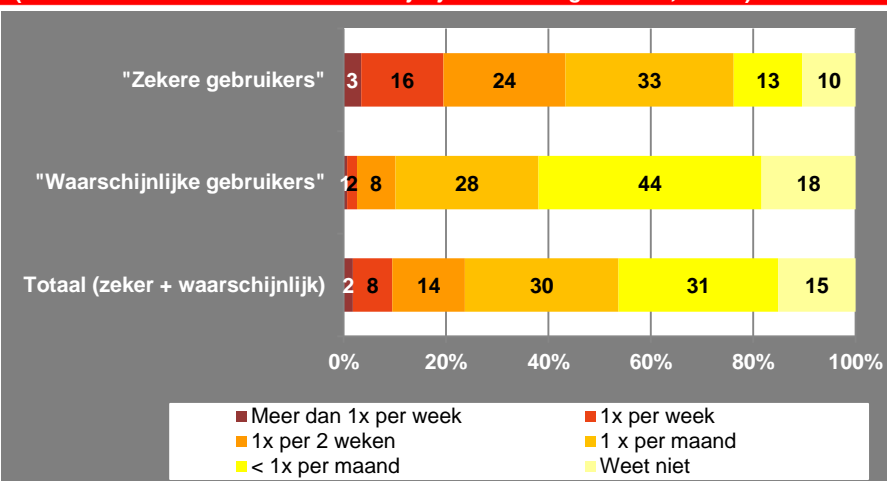
Bijna de helft van de laatste groep (44%) denkt het pontje heel incidenteel te zullen gebruiken. Ook zeggen relatief veel 'waarschijnlijke gebruikers' nog niet te weten hoe vaak ze zullen meevaren.

44% van potentiële gebruikers wil in beide richtingen meevaren

Potentiële gebruikers van het pontje verwachten vooral in beide richtingen even vaak te zullen meevaren (44% van hen) of zeggen het nog niet te weten. Ongeveer drie op de tien denkt zich hoofdzakelijk of uitsluitend tot 1 van beide vaarrichtingen te beperken.

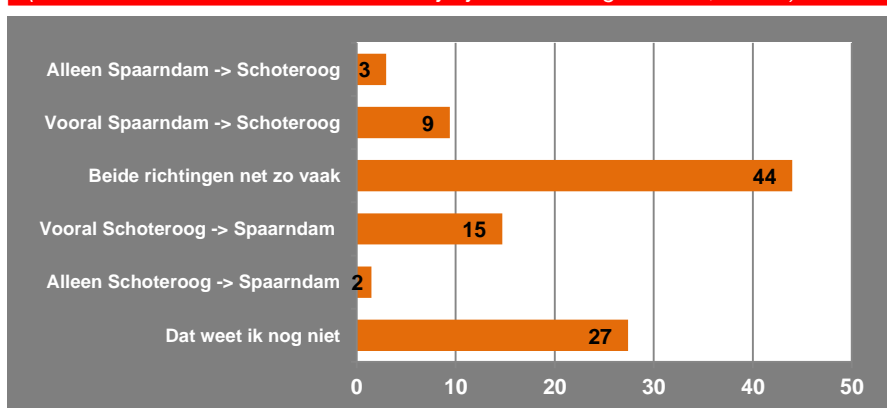
Verwachte frequentie gebruik pontje

(in % fietsers die het zeker of waarschijnlijk denken te gebruiken, n=727)

In welke vaarrichting verwacht u het pontje te gaan gebruiken?

(in % fietsers die het zeker of waarschijnlijk denken te gebruiken, n=727)

10 of 15 minuten favoriet

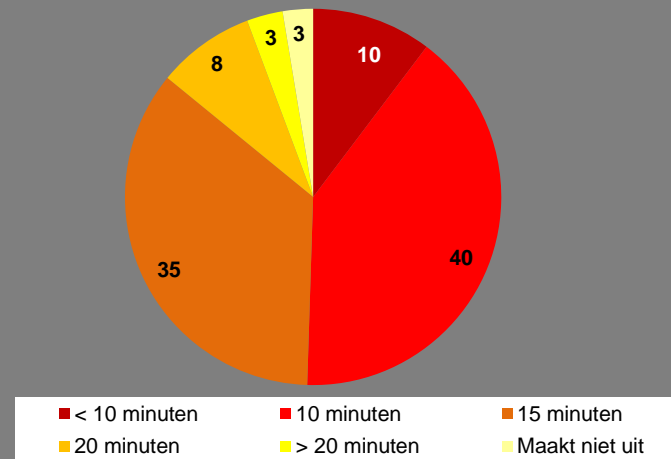
Recreatieve fietsers die het pontje zeker of waarschijnlijk denken te gebruiken mochten aangeven hoeveel minuten zij maximaal willen wachten voordat zij een overtocht kunnen maken.

Bijna de helft van de potentiële gebruikers (44%) zegt geen mening over deze vraag te hebben of niet te weten hoe lang de wachttijd hoogstens mag zijn. Wel een maximum noemt 56%, of anders gezegd 455 recreatieve fietsers.

Driekwart van deze fietsers wil hooguit 10 (40%) of 15 minuten (35%) wachten. Minder geduld heeft 10% en meer geduld 11%.

Daarnaast maakt het 3% niet zoveel uit hoe lang de wachttijd duurt.

Maximale wachttijd voor overtocht (in % potentiële gebruikers, n=1.114)

Onbekend gebied

Welke redenen voeren de recreatieve fietsers aan die zeker of waarschijnlijk geen gebruik zullen maken van het pontje als het recreatieschap Spaarwoude dat tussen Schoterog en Spaarndam vv zal laten varen?

In totaal 199 van de 217 panelleden die de vraag mochten beantwoorden, brachten een reden naar voren.

De lokatie speelt daarin een voorname rol: 40 fietsers zeggen daar tijdens hun tochten nooit te komen en bij 13 anderen liggen Schoterog en Spaarndam niet op de routes die zij doorgaans fietsen.

Onaantrekkelijk gebied

Andere ondervraagden vinden Schoterog en Waarderpolder onaantrekkelijke plekken om te fietsen. Schoterog wordt soms als desolaat ervaren en bij de Waarderpolder vormt het industriële karakter een voornaam motief contra.

Een eveneens substantieel aantal geënquêteerden acht Spaarndam ook via een andere route goed of zelfs beter bereikbaar. Sommigen wijzen erop dat het pontje niet of nauwelijks een routeverkortung biedt.

Voor 27 ondervraagden vormen de wachttijden bij de pont het struikelblok. Zij willen graag blijven doorfietsen en wielrenners vrezen de afkoeling die de onderbreking bij de pont met zich meebrengt. Nog eens 18 ondervraagden zeggen dat zij niet willen varen tijdens een fietstocht.

Binnen de categorie 'andere redenen' bevinden zich onder meer fietsers voor wie Schoterog en Spaarndam te ver van hun woning liggen.

Redenen om geen gebruik te maken van het pontje

(in aantal keer genoemd, n=199)

	Abs.
Kom daar weinig of nooit	40
Spaarndam is via een andere route goed/ beter bereikbaar	34
Ik wil doorfietsen en niet wachten op de pont	27
Wil fietsen, niet varen	18
Schoterog is geen leuke, aantrekkelijke plek	17
Onzin, niet nodig, geen behoefte aan	17
De Waarderpolder is niet leuk	14
Het ligt niet op een/ mijn route	13
Andere redenen	19

Opdrachtgever

Gemeente Haarlem
Stadszaken

Samenstelling

Gemeente Haarlem - DIA
Data, Informatie en Analyse

Internet:

www.haarlem.nl/

Auteur

Bert Kuijpers

Bronvermelding

Alles uit deze uitgave mag
vrij worden gebruikt, mits
onder duidelijke vermelding
van de samensteller
en de naam van de
rapportage